

Bruxelles, 10. svibnja 2019.
(OR. en)

7672/2/19
REV 2

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Vijeće
Br. dok. Kom.:	15011/18
Predmet:	Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo – poljoprivredni aspekti – <i>razmjena mišljenja</i>

1. Komisija je 28. studenoga 2018. usvojila komunikaciju pod naslovom „Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”.
2. Komunikacija je 19. prosinca 2018. predstavljena Vijeću za energetiku, a 20. prosinca 2018. Vijeću za okoliš. Rasprave o politikama u okviru Vijeća održane su 18. veljače 2019. u Vijeću za konkurentnost, 4. ožujka 2019. u Vijeću za energetiku i 5. ožujka 2019. u Vijeću za okoliš. Europsko Vijeće raspravljalo je o klimatskim promjenama 21. i 22. ožujka 2019.¹

¹ 1/19.

3. Radna skupina za okoliš o navedenoj komunikaciji i priloženoj dubinskoj analizi raspravlja od siječnja 2019. Delegati iz Radne skupine za horizontalna poljoprivredna pitanja (reforma ZPP-a) pozvani su na sastanak Radne skupine za okoliš održan 5. veljače 2019., na kojem je Komisija predstavila s poljoprivredom povezane aspekte navedene komunikacije i dubinske analize.
 4. Predsjedništvo namjerava u svim relevantnim sastavima Vijeća održati rasprave o doprinosu njihovih područja politika općoj viziji.
 5. Kako bi usmjerilo razmjenu mišljenja među ministrima i ministricama na sastanku Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo 14. svibnja 2019., predsjedništvo je izradilo pripremni dokument i pitanje iz Priloga ovoj napomeni.
-

**Čist planet za sve: strateška dugoročna vizija za klimatski neutralno gospodarstvo –
poljoprivredni aspekti**

Dokument predsjedništva i pitanje za ministre i ministrice

1. Poljoprivreda može imati važnu ulogu u procesu prelaska EU-a na gospodarstvo koje je neutralno u pogledu emisija stakleničkih plinova. U toj se komunikaciji prepoznaje ključna uloga poljoprivrede budući da je ona odgovorna za otprilike 10 % emisija stakleničkih plinova u EU-u. No poljoprivreda je, zajedno sa šumarstvom, istovremeno i ponor ugljika. U listopadu 2014. Europsko vijeće zaključilo je da bi trebalo uvažiti višestruke ciljeve poljoprivrednog sektora i sektora upotrebe zemljišta s obzirom na njihov niži potencijal za ublažavanje, kao i potrebu da se osigura usklađenost između ciljeva EU-a u području sigurnosti opskrbe hranom i ciljeva koji se odnose na klimatske promjene. Postojećom zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) već se doprinosi klimatskim ciljevima, a u prijedlozima o budućem ZPP-u u tom se pogledu utvrđuju još ambiciozniji ciljevi. Za prelazak na klimatski neutralno gospodarstvo predviđaju se preobrazbe u poljoprivrednom sektoru koje će EU-u omogućiti da zajamči sigurnost opskrbe hranom te istovremeno doprinijeti ispunjenju klimatskih ciljeva.
2. EU se uvijek među prvima bavio uzrocima klimatskih promjena te radi na postizanju zajedničkog globalnog rješenja u okviru Pariškog sporazuma. U tu je svrhu Europsko vijeće u lipnju 2017. ponovno istaknulo čvrstu predanost EU-a i njegovih država članica postizanju ciljeva Pariškog sporazuma, a 22. ožujka 2018. pozvalo je Europsku komisiju da do prvog tromjesečja 2019. predstavi prijedlog strategije za dugoročno smanjenje emisija stakleničkih plinova u EU-u u skladu s Pariškim sporazumom, uzimajući u obzir nacionalne planove.

3. Komisija je 28. studenoga 2018. usvojila komunikaciju pod naslovom „Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”². U njoj je predstavljena vizija o tome kako bi EU mogao dugoročno doprinijeti postizanju ciljeva Pariškog sporazuma. Cilj komunikacije bio je pokretanje opsežne rasprave o tome kako bi se Europa trebala pripremati za razdoblje do 2050., u koju će biti uključeni europski donositelji odluka i građani.

Na temelju toga EU bi do 2020. trebao moći donijeti dugoročnu strategiju i dostaviti je Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC), kako se zahtijeva Pariškim sporazumom.

4. U komunikaciji se naglašava preobrazba koja je u svim sektorima gospodarstva, uključujući poljoprivredu, potrebna za prelazak na nultu neto stopu emisija stakleničkih plinova. Prema tom dokumentu, taj bi prelazak trebao biti društveno pravedan i za građane i za regije, poticajno djelovati na konkurentnost te osigurati održiv rast i radna mjesta.
5. U komunikaciji je navedeno osam scenarija za EU kojima bi se postiglo smanjenje emisija stakleničkih plinova koje obuhvaća raspon od -80 % do 2050. (u usporedbi s 1990.) do nulte neto stope do 2050. Istaknuto je da su sektori poljoprivrede i šumarstva jedinstveni jer mogu i uklanjati CO₂ iz atmosfere. To godišnje uklanjanje danas je znatno pa tako neto ponor u EU-u iznosi oko 300 milijuna tona CO₂. Međutim, to nije dovoljno da se kompenziraju preostale emisije, već su potrebne dodatne mjere kojima će se ojačati uloga zemljišta. Stoga valja razmotriti dodatne načine za održivu opskrbu biomasom uz istovremeno povećanje prirodnog ponora ili u kombinaciji s hvatanjem i skladištenjem ugljika, pri čemu obje opcije mogu dovesti do porasta negativnih emisija. U komunikaciji se navodi da će za postizanje nulte neto stope emisija stakleničkih plinova biti potrebno maksimalno iskoristiti potencijal tehnoloških mogućnosti i mogućnosti koje proizlaze iz kružnoga gospodarstva te što više iskorištavati prirodne ponore ugljika u tlu, među ostalim u sektorima poljoprivrede i šumarstva.

² 15011/18.

6. Kako bi se osigurao put prema gospodarstvu s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova, u komunikaciji se opisuje sedam elemenata, od kojih je jedan u većoj mjeri povezan s poljoprivredom od ostalih: iskorištavanje svih prednosti biogospodarstva i stvaranje nužnih ponora ugljika. U vezi s tim elementom ističe se da će zbog sve većeg broja stanovnika poljoprivredni i šumarski sektor EU-a morati osigurati dovoljno hrane, hrane za životinje i vlakana. Emisije drugih stakleničkih plinova osim CO₂ iz poljoprivredne proizvodnje moguće je smanjiti primjenom učinkovitih i održivih metoda proizvodnje. Digitalizacija i pametne tehnologije temelj su precizne poljoprivrede. Inovacije imaju sve veću važnost i pomažu povećati produktivnost. Zalihe ugljika u poljoprivrednim tlima mogu se primjerice povećati neobrađivanjem zemlje i upotrebom pokrovnih usjeva. Ključnu važnost ima održavanje i daljnje povećanje prirodnog ponora u šumama, tlima i poljoprivrednim zemljištima.

U drugom elementu, konkurentnoj industriji EU-a i kružnom gospodarstvu kao glavnim pokretačima smanjenja emisija stakleničkih plinova, spominje se resursno učinkovita upotreba sirovina i biomase.

7. U Komisijinoj dugoročnoj viziji predlaže se uspostava poticajnog okvira koji bi stimulirao dugoročnu tranziciju. Njegove sastavnice, među ostalim, uključuju istraživanja, inovacije i ulaganja. Kada je riječ o gospodarskim i društvenim učincima, istaknuto je da će ruralna područja morati zadržati dovoljno kvalificiranu radnu snagu kako bi zadovoljila porast i razvoj potražnje u poljoprivrednom i šumarskom sektoru iako će se istovremeno suočiti sa smanjenjem broja ruralnog stanovništva.
8. Komisijina vizija sadrži nekoliko najvažnijih prioriteta na kojima bi se trebala temeljiti preobrazba u klimatski neutralnu Europu. Jedan od tih prioriteta glasi: promicati održivo biogospodarstvo, diversificirati poljoprivredu, uzgoj životinja, akvakulturu i šumarsku proizvodnju, dodatno povećati produktivnost i istovremeno se prilagoditi klimatskim promjenama, očuvati i obnoviti ekosustave, osigurati održivo upravljanje prirodnim zemljištem i vodnim i morskim resursima te osigurati njihovu održivu upotrebu.

9. U komunikaciji su svi europski i nacionalni politički akteri, kao i dionici iz privatnog sektora i europski građani, pozvani da aktivno sudjeluju u raspravi i utvrđivanju mjera za stvaranje konkurentnog i niskouglijasnog gospodarstva, uzimajući istovremeno u obzir i izazove i mogućnosti.
10. Višedimenzionalna i interdisciplinarna vizija predstavljena u komunikaciji zahtijeva usklađeno djelovanje u čitavom nizu područja među kojima poljoprivreda, uz energetiku i promet, ima najveću važnost.
11. U komunikaciji su svi relevantni sastavi Vijeća pozvani da održe opsežne rasprave o politikama u vezi s doprinosom njihovih područja politika općoj dugoročnoj viziji prelaska EU-a na konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo. U tom se kontekstu ministre i ministrice poljoprivrede poziva da održe raspravu o ključnim elementima komunikacije koji su povezani s poljoprivredom.
12. Razmjena mišljenja u Vijeću (poljoprivreda i ribarstvo) trebala bi služiti kao temelj za usmjeravanje koraka koje treba poduzeti za donošenje ključnih strateških smjernica i za istraživanje vizija država članica za razdoblje do 2050., nadovezujući se na dogovorene ciljeve koje treba postići do 2030.

Pitanje

Smatraju li ministri i ministrice da je u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Čist planet za sve” utvrđen pravi smjer za dugoročan doprinos EU-a ostvarenju ciljeva Pariškog sporazuma kada su u pitanju sektori poljoprivrede i šumarstva? U tom pogledu, prema mišljenju ministara i ministrica, gdje je potrebno najhitnije djelovanje u okviru poljoprivredne politike na nacionalnoj razini i na razini Unije?
